

BARNE KONTROLERAKO MEKANISMOAK

Entitateak, *EBA/GL/2021/05*-eko zuzentarauen arabera, *Barne Kontroleko Eredu* bat du, erakunde osoa hartzen duena, eta bere helburua da arriskuen kudeaketa eta Entitatearen araudia betetzea gidatuko duten printzipioak, arauak eta prozedurak ezartzea.

Arriskuen kontrolaz eta kudeaketaz arduratzen diren unitateak identifikatzeko, Entitateak hiru defentsa-lerroen eredu hartu du:

Lehen defentsa-lerroa.

Lehen Defentsa Lerroa Entitatearen **negozio-arloek eta unitate operatiboek** osatzen dute, eta horiek dira garatzen dituzten jardueretatik eratorritako arriskuak **beren gain hartzeko, kudeatzeko eta kontrolatzeko** zuzeneko arduradunak. Entitateko langile gehienak lerro horretakoak dira, horiek baitira prozesuak gauzatzen dituztenak, zerbitzuak ematen dituztenak eta eguneroko jarduna osatzen duten proiektuak garatzen dituztenak. Ondorioz, jarduera horiek gauzatzean sor daitezkeen eragiketa-arriskuen **jabeak** ere badira.

Lehen Lerroa osatzen duten arloek erabaki informatuak hartzeko beharrezko mekanismoak eta gaitasunak dituzte, eta, horrela, arriskuarekiko esposizioa minimizatu daiteke beren eremuaren barruan. Era berean, beren jarduerak Bigarren Defentsa Lerroak ezarritako muga, kontrol eta jarraibideetara egokitzen direla eta Entitatearen **helburu estrategikoekin** lerrotatzen direla zaindu behar dute.

Lehen Defentsa Lerroak bere gain hartzen du bere jarduerari lotutako arriskuen gaineko erantzukizun osoa, honako hauek barne:

- **Bere ardurapeko jarduera, prozesu edo proiektuetan bizi diren edo sor daitezkeen arriskuen errolda identifikatzea eta eguneratzea**, Bigarren Defentsa Lerroaren laguntzarekin.
- **Identifikatutako arriskueterako neurri aringarriak eta kontrolak definitzea**, Bigarren Defentsa Lerroak ezarritako gidalerroei eta estandarrei jarraituz.
- **Aurrez ezarritako kontrolak eta neurri aringarriak eraginkortasunez gauzatzea**, horien ezarpen eta funtzionamendu egokia bermatuz.
- **Dagozkion sistema korporatiboetan eskatutako informazio guztiaren dokumentazio osoa eta zuzena**, trazabilitatea eta gainbegiratzeko edo auditoretzarako eskuragarritasuna ziurtatuta.
- **Bigarren eta Hirugarren Defentsa Lerroekin lankidetzan aritzea**, bere jarduerarekin lotutako berrikuspenak, ebaluazio independenteak eta egiaztapen-prozesuak egiteko.

Bigarren defentsa-lerroa

Bigarren Defentsa Lerroa Arriskuen Kudeaketako Funtzioak eta **Araudia Betearazteko Funtzioak** osatzen dute, eta biek ikuspegi espezializatua dute erakundeari eragiten dioten arrisku-tipologietan.

- **Arriskuen Kudeaketaren Funtzioa (AKF)** Arriskuak Kudeatzeko Departamentuaren ardurapean dago. EBA GL/2021/05 jarraibideen 20. atalean ezarritakoaren arabera, funtzio honen helburu nagusia Entitatearen helburu estrategiko eta operatiboak arriskuan jar ditzaketen arriskuak identifikatzea, ebaluatzea, monitorizatzea eta arintzea da. Horren barruan sartzen da arrisku-profilaren bilakaeraren etengabeko gainbegiratzea eta lehen defentsa-lerroak hartutako arriskua kudeatzeko neurrien eraginkortasunaren ebaluazioa. Beren funtzio nagusien ondorioz, emaitzak dagozkien gobernu-organoei ematen dizkiete. AKFren jarduna zehatzago azaltzen da Arriskuen Kudeaketaren Esparruan.
- **Araudia Betearazteko Funtzioa (ABF)** Araudia Betearazteko Departamentuak kudeatzen du. EBA GL/2021/05 legearen jarraibideen 21. atalean ezarritakoaren arabera, funtzio horren helburua da Entitateak bere eskumen-eremuan aplikatzekoak diren erregulazio-esparrua, barne-araudia eta jokabide-kodeak bete ditzan sustatzea, zehapen administratiboak edo kalte ospetsuak eragin baditzakete. Horretarako, lehen defentsa-lerroko kontrol eta jardueren eraginkortasuna gainbegiratzen du, eta ez-betetzeen arriskuak dagozkien gobernu-organoei jakinarazten dizkie, erremediatze- eta aldaketa-neurriak sustatuz eta bultzatuz, betetze-arriskua arintzeko. ABFren jarduna xehetasun handiagoz zehazten da Araudia Betearazteko Politikan.

Bigarren Defentsa Lerroaren eginkizun nagusia **kontrol- eta arintze-ingurune egokia eta zeharkakoa** bermatzea da, Entitatearen arriskuen kudeaketa modu koherentean, eraginkorren eta erregulazio- eta estrategia-eskakizunen arabera egiten dela zainduz.

Bigarren Lerroak **kontrol- eta arintze-esparru sendoa** ezartzen du, erregulazio-aldaketetara, merkatuaren baldintzetara eta erakundearen jardueraren bilakaerara egokitua. Era berean, **orientazio eta euskarri espezializatua** ematen dio Lehen Defentsa Lerroari arriskuak identifikatu, ebaluatu eta arintzeari dagokionez, eta kontrol eraginkorrak ezartzeko jarraibide argiak zehazten ditu.

Gainera, Lehen Defentsa Lerroak gauzatutako jarduerari eta kontrolei buruzko **ebaluazio independenteak** egiten ditu, eta **Hirugarren Defentsa Lerroarekin** koordinatuta lan egiten du berrikuspenetan, gobernantza indartzen eta arriskuaren kudeaketa integrala egiten lagunduz.

Beharrezkoa denean, Arriskuen Kudeaketaren Funtzioak eta Araudia Betearazteko Funtzioak Lehen Defentsa Lerroan arriskuak kudeatzeko eta barne-kontrolerako ezarritako sistemak **aldatzea edo hobetzea eska dezakete**, sistema horien egokitasuna eta eraginkortasuna ziurtatzeko.

Bigarren Defentsa Lerroaren funtzio nagusiak honako hauek dira:

- **Bere arrisku-tipologiari aplika dakioken kontrol- eta arintze-esparrua definitzea eta mantentzea**, eta, horretarako, erregulazio-berrikuntzak, merkatuaren joerak eta erakundearen jardueraren barne-aldaketak txertatzea.
- **Lehen Defentsa Lerroa bideratzea**, garatzen dituzten prozesuetan edo proiektuetan ager daitezkeen arrisku berriak identifikatzeko.
- **Lehen Defentsa Lerroari neurri aringarriak eta kontrol eraginkorrak zehaztu eta ezartzeko aukera emango dioten jarraibideak ezartzea eta jakinaraztea.**
- **Lehen Defentsa Lerroak gauzatutako kontrol-jarduerari buruzko ebaluazio independenteak (assessments) egitea**, eta ezarritako kontrolen eraginkortasuna eta funtzionamendu egokia egiaztatzea.
- **Hirugarren Defentsa Lerroarekin lankidetzan aritzea** Lehen zein Bigarren Defentsa Lerroek garatutako jarduerari buruzko berrikuspen independenteak egiteko.

Hirugarren defentsa-lerroa

Hirugarren Defentsa Lerroa Barne Auditoretzako Departamentuak betetzen duen **Barne Auditoretzako Funtzioak (BAF)** osatzen du. EBA GL/2021/05 jarraibideen 22. atalean ezarritakoaren arabera, funtzio horren helburua da Entitatearen barne-kontrolako sistemen eraginkortasuna, arriskuen kudeaketa eta gobernu-prozesuak modu independentean ebaluatzea. BAFen jarduna xehetasun handiagoz zehazten da Barne Auditoretzaren Politikan, Barne Auditoretzaren Prozeduren Eskuliburuan edo Barne Auditoretzaren Funtzioaren Etika Kodean.

Entitatearen barne-kontrolako sistemaren, arriskuen kudeaketaren eta gobernantza-ereduaren **ebaluazio independente, objektibo eta inpartziala** ematea du helburu. Lehen eta Bigarren Defentsa Lerroarekiko independentziak interes-gatazkarik ez dagoela bermatzen du, eta ondorio sendoak eta fidagarriak ateratzeko aukera ematen du.

Barne- Auditoretzak funtsezko zeregina betetzen du erakundearen kontrol-eredua berrikusteko eta baliozkotzeko, eta modu kritikoa aztertzen ditu beste defentsa-lerroek kudeatutako **prozesuak, jarduerak, arriskuak, kontrolak eta sistemak**. Haren jardura lagungarria da ezarritako kontrol-mekanismoak eraginkorrak, egokiak eta Entitatearen helburu estrategikoekin koherenteak direla ziurtatzeko.

Hirugarren Defentsa Lerroaren funtzio nagusiak honako hauek dira:

- **Lehen eta Bigarren Defentsa Lerroek garatutako jarduerari buruzko barne-auditoria independenteak egitea**, barne-kontrolako ereduen eraginkortasuna eta arriskuen kudeaketa egokia ebaluatuz.
- **Erakundearen kontrol-eredua kritikoki eta modu independentean berrikustea eta egitea ("challenge")**, eta prozesuen, identifikatutako arriskuen, ezarritako kontrolen eta erabilitako sistemen egokitasuna aztertzea.

- **Hobetzeko gomendioak eta proposamenak egitea**, Entitatearen barne-kontrolako esparrua eta arriskuen kudeaketa indartzeko.
- **Barne-auditoretzaren arloko lanbide- eta araudi-estandarrak betetzen direla zaintzea**, egindako lanen kalitatea eta objektibotasuna bermatuz.
- **Gobernu- eta gainbegiratze-organoak informatzea**, barne-kontrolako sistemaren eta arriskuen kudeaketaren eraginkortasunari buruzko ikuspegi independentea emanez.

Esleipen hori gorabehera, Arriskuen Kudeaketaren, Araudia Betearazteko eta Barne Auditoretzako departamentuek esleitutako barne-kontrolako funtzioez bestelako erantzukizunak bete ahal izango dituzte.

Barne-kontrolako eginkizunen erantzukizunen artean, kapital-zuriketa eta terrorismoaren finantzaketa prebenitzeko baldintzak betetzen direla bermatzeko neurriak ezartzea ere sartzen da. Ekintza horiek zehatzago deskribatzen dira **Kapitalak Zuritzea Prebenitzeko Politikan**.

Bestalde, Entitateak prozesu dokumentatuak ditu Entitatearen barne-kontrolako funtzio baten arduraduna izendatzeko eta kargutik kentzeko¹, eta horiek EBA/GL/2021/05 jarraibideen 173. eta 174. paragrafoetan jasotako baldintzak bete beharko dituzte.

Barne-kontrolako funtzioak independentetzat jotzeko, EBA/GL/2021/05 zuzentarauaren 175. paragrafoan jasotako baldintzak bete beharko dira.

Barne-kontrolako funtzioak eraginkortasunez beteko direla bermatzeko, eginkizun horiek betetzen dituzten departamentuek baliabide nahikoak izango dituzte esleitutako eginkizunak betetzeko eta EBA/GL/2021/05 jarraibideen 177. eta 178. paragrafoetan jasotako baldintzak betetzeko.

Horrez gain, Caja Laboral Popular, Coop. de Créditoren Kontseilu Errektoreak, 2025eko uztailaren 30eko bilkuran, **Barne Gobernuaren Politika** onartu zuen. Politika hori funtsezko zutabea da Entitatearen barne-kontrolako sistemaren barruan, eta aplikatzekoak diren legezko eta arauzko betebeharrak guztiak zorrotz eta zorrotz betetzen direla bermatzen du.

Hauk ere barne-kontrolako sistemaren barruan daude:

- **Delituen aurrean Prebenitzeko eta Erantzuteko Eskuliburua** eta dagokion **Zigor Kodea Betetzeari buruzko Politika** (2015eko ekainean onartua). Azken eguneratzeak 2023ko azaroan eta martxoan egin dira, hurrenez hurren. Horrela, berretsi egiten da LABORAL Kutxak arauetik eta estandar etikoetik errespetuzko jokabidea izateko duen borondate irmoa, eta, horretarako, zuzenbidearen arloko betetze-printzipioen esparrua ezartzen da. Eskuliburua

¹Nabarmendu behar da Entitateak prozesu dokumentatuak dituela, eta prozesu horietan barne-kontrolako eginkizunen arduradunen izendapena eta kargu-uztea jasotzen direla

horren arabera, Etika Batzordeak bere gain hartzen du printzipioak betetzen direla zaintzea, bai Etika eta Jokabide Profesionalaren Kodekoak, oro har, bai zilegi ez diren jokabideak zaintzekoak, zuzenbidearen ikuspegitik.

- **Jokabideen Barne Araudia** balore-merkatuaren eremuan. Erregelamendu horren azken eguneratzea 2018ko maiatzean onartu zuen Kontseilu Errektoreak. Araudi hori Laboral Kutxaren Kontseilu Errektoreko kideei, bere taldeko sozietateetako administrazio-kontseiluetako kideei eta entitateak balore-merkatuaren arloan egiten dituen jarduera eta zerbitzuekin zuzenean edo nagusiki lotuta dauden edo kutxari buruzko informazio garrantzitsua maiz edo ohikotasunez eskura duten pertsona guztiei aplikatuko zaie.
- **Etika eta Jokabide Profesionaleko Kodea**, zeinaren azken eguneratzea 2019ko otsailean onartu baitzuen Kontseilu Errektoreak. 3.6 atalean, finantza-informazioaren fidagarritasunari buruz kontuan hartu beharreko alderdiak, besteak beste:
 - a. LABORAL Kutxa arduratzen da finantza-informazio fidagarria, zehatza, osoa eta egokia emateaz, bai bere finantza-egoerei buruz, bai egoera horietan eragin nabarmena izan dezaketen gertaerei buruz.
 - b. Finantza-informazioa indarrean dauden balorazio-printzipio eta -arauen arabera egiten dela ziurtatzeko Taldean ezarritako prozedurez gain, lan-bazkide eta enplegatu guztiek informazioa erregistratzeko eta tratatzeko beren zereginak arduraz betetzeko betebeharra dute, informazio hori baita Taldearen finantza-informazio publikoa egiteko prozesuaren oinarria.
 - c. Lan-bazkideak eta enplegatuak fidagarritasunaren, zehaztasunaren, osotasunaren eta eguneratzearen erantzule dira, alde batera utzita Taldeko arlo jakin batzuei informazioaren osotasunaren eta eskuragarritasunaren arloan berariaz esleitutako erantzukizunak, erabilitako erregistro-motetan sartutako datuak eta beren eginkizunak garatzean lantzen duten informazioa.
 - d. Erantzukizun hori aplikatzea bereziki garrantzitsua da taldearen finantza-egoerak egiteko beharrezkoak diren datu eta txostenei dagokienez, horiek behar bezala erregistratu eta interpretatzea ezinbestekoa baita kontabilitate-saldo, transakzio edo kontingentzia bakoitzari dagozkion balorazio-irizpideak behar bezala aplikatzen direla ziurtatzeko.

FINANTZA INFORMAZIOAREN BARNE KONTROLERAKO SISTEMA

LABORAL Kutxak barne-kontrolerako mekanismoak ditu ezarrita, merkatuetan argitaratutako finantza-informazioa, bai entitateari berari bai bere taldeari dagokiona, osoa, fidagarria eta egokia dela bermatzeko. Prozesu hori indartu egin zen 2014ko ekitaldian Finantza Informazioaren Barne Kontrolerako Sistema (aurrerantzean, FIBKS) ezarri zenean.

FIBKSA entitatearen zuzendaritzak garatu du, Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (aurrerantzean, COSO) izenekoak ezarritako nazioarteko

estandarren arabera; eta barne-kontrolerako sistemen eraginkortasuna eta efizientzia oinarritu behar duten bost osagai ezartzen ditu:

- Jarduera horien guztien jarraipena egiteko kontrol-giro egokia ezartzea.
- Entitate batek bere finantza-informazioa prestatzean izan ditzakeen arrisku guztiak ebaluatzea.
- Arrisku kritikoak arintzeko beharrezko kontrolak diseinatzea.
- Sistemaren ahuleziak edo eraginkortasunik ezak detektatzeko eta komunikatzeko informazio-zirkuitu egokiak ezartzea.
- Kontrol horiek monitorizatzea, eragingarriak direla eta denboran eraginkorrak direla ziurtatzeko.

Horrela, finantza-egoeretan eragin handia izan dezaketen arriskuak identifikatzeko prozesuaren ardatza finantza-informazioa sortzeari lotutako kudeaketa-prozesu kritikoak eta aipatutako arriskuak gauzatzen diren finantza-egoeren eremuak edo epigrafeak identifikatzea da. Prozesuak eta arloak aztertzeo prozesuan, faktore kuantitatiboak (saldoa eta pikortasuna) zein kualitatiboak (prozesuen automatizazio-maila, eragiketen estandarizazioa, kontabilitatearen konplexutasun-maila, aurreko ekitaldiarekiko aldaketak, identifikatutako kontrol-ahuleziak, etab.) hartzen dira kontuan.

Finantza-informazioaren barne-kontrolerako arriskuak identifikatzeko eta ebaluatzeo prozesua dinamikoa da, eta denboran zehar etengabe eboluzionatzen du, une bakoitzean taldearen negozioaren errealitatea, negozioari eragiten dioten arriskuak eta horiek arintzen dituzten kontrolak islatuz. FIBKSen kontrolen eraginkortasunari buruzko ebaluazioa adierazitako arriskuak identifikatzeko prozesutik abiatuta egiten da, taldearen antolamenduan eta negozioetan izandako aldaketak kontuan hartuta eta aipatutako kontrolerak estaltzen duten materialtasun-maila, gertatzeko probabilitatea edo arriskuaren balizko inpaktu ekonomikoa kontuan hartuta.

ADMINISTRAZIO- ETA KONTABILITATE-PROZEDURAK

Finantza Arloa arduratzen da entitateari lotutako kontabilitate-politikak identifikatu, definitu eta jakinarazteaz, sozietate filialak barne, bai eta sozietate filialek eta entitatearen negozio-unitateek planteatzen dituzketen kontabilitate-kontsultei erantzuteaz ere.

Zehazki, Esku-hartze Departamentua da finantza-informazioa prestatzeko arauak zehaztu eta azaltzen dituen, eta arau horiek entitatearen eragiketa espezifikoen nola aplikatu behar diren azaltzen duena, hala nola, sozietate filialetarako kontsolidazio-paketeak.

LABORAL Kutxaren kontabilitatea ixteko prozedura mekanizatuta dago, eta kontabilitatea automatikoki egiten da entitatearen aplikazio desberdinen bidez. Lehen prozesu hori egin ondoren, Finantza Arloak informazioa berrikusten du, eta aurreko hileko datuekin eta aurreikusitako zifrekin alderatzen du, hileko balantzearen eta emaitza-kontuaren itxiera baliozkotzeko.

Kontsolidazio-paketeak talde ekonomikoaren sozietate filial bakoitzak egiten ditu, eta Finantza Arloa da sozietate partaidetu horiek Taldeak ezarritako kontabilitate-politikak

betetzen dituztela gainbegiraten duena. Finantza Arloak filialen informazioa aztertu eta berrikusten du, eta bidezko zuzenketak egiten ditu.

Kontrol-neurri batzuk ezarrita daude finantza-informazioa babesteko datuak osorik, zehatz eta egoki biltzen direla bermatzeko, eta garaiz eta behar bezala jakinarazten direla bermatzeko. Finantza-informazioa finkatzeko eta prestatzeko prozesua modu zentralizatuan egiten du entitateak.

Plangintza Departamentuak, Finantza Arloko zuzendaritzaren mende dagoenak, arriskuak kudeatzeko eta kontrolatzeko sistemak diseinatzen eta ezartzen laguntzen du, bereziki merkatuetara zabaltzen den finantza-informazioa egiteko, aurkezteko eta integratzeko prozesuari dagokionez.